

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну
імені Михайла Бойчука
Факультет декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра мистецтвознавства і мистецької освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної діяльності

(підпис)

І.В. Петрова

(ініціали, прізвище)

«12» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 06. Інформаційні технології в практиці
наукових досліджень
(шифр і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ третій (доктор філософії)
(перший (бакалаврський)/другий (магістерський))
галузь знань _____ 02 «Культура і мистецтво»
(шифр і назва)
освітня програма _____ «Дизайн»
(назва)
спеціальність _____ 022 «Дизайн»
(шифр і назва)
тип дисципліни _____ обов'язкова
(обов'язкова/за вибором)
мова викладання _____ українська
(українська/англійська)

ПОГОДЖЕНО

Керівник групи забезпечення освітньо-професійної програми (для акредитованих ОПП та акредитованих спеціальностей)

АБО

Керівник проектної групи (для ліцензованих ОПП та ОПП, набір на які здійснюється вперше)

(підпис) В.В.Самойлович
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання кафедри
_мистецтвознавства і мистецької освіти
(назва кафедри)

27 серпня 2024 № 1

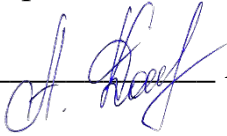
Завідувач кафедри

(підпис) К.Р.Гончар
(підпис, ініціали, прізвище)

Робоча програма навчальної дисципліни «Інформаційні технології в практиці наукових досліджень» для здобувачів вищої освіти за третім освітнім ступенем (освітньо-кваліфікаційним рівнем «Доктор філософії») за спеціальністю 022 «Дизайн». КДАДПМД ім. М. Бойчука. 2024. 13 с.

Розробник Гончар Катерина Романівна, кандидат мистецтвознавства, в.о. завідувача кафедри мистецтвознавства і мистецької освіти КДАДПМД ім. М. Бойчука

Робочу програму перевірено

Декан факультету А.В.Дяченко

27 серпня 2024 року

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні науково-методичної ради факультету декоративно-прикладного мистецтва

Протокол засідання НМР факультету від 27 серпня 2024 року № 1

Голова НМР Петрук Р.І.

©Гончар К. Р., 2024 рік

© КДАДПМД ім. М. Бойчука, 2024 рік

1. **Опис навчальної дисципліни**

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів - 4	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна
Модулів – 2	Спеціальність: 022 «Дизайн»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
Електронна адреса https://kdidpamid.edu.ua/academy/robochi-programy-navchalnyh-dyscyplin-ta-inshi-navchalno-metodychni-materialy-kafedry-mystecztvoznavstva-i-mysteczkoyi-osvity/		Семестр
Загальна кількість годин – 120		1
		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи аспіранта – 8	Освітній ступінь (освітньо-кваліфікаційний рівень): «Доктор філософії» (освітній рівень третій)	0 год.
		Практичних
		40 год.
		Самостійна робота
		год. 80
		Вид контролю: поточний підсумковий
	Форма контролю: залік	

2. Мета та заплановані результати навчання

2.1. Мета навчальної дисципліни «Інформаційні технології в практиці наукових досліджень» полягає у формуванні у здобувачів третього освітнього рівня компетентностей, необхідних для ефективного використання цифрових інструментів, сервісів, програмного забезпечення та інформаційних ресурсів у процесі планування, проведення, обробки, збереження й презентації результатів наукових досліджень у галузі образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, а також реставрації.

Вивчення модуля навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у аспірантів компетентностей

загальних:

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК3. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері дизайну на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

спеціальних (фахових, предметних):

СК1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері дизайну та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з дизайну та суміжних галузей.

СК2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері дизайну, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК4. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері дизайну та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їх реалізації.

СК5. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері дизайну, оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку дизайну.

програмні результати навчання:

РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері дизайну і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з дизайну, отримання нових знань та здійснення інновацій.

РН2. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу та прикладних досліджень проблем дизайну, наявні літературні дані; аналізувати

досліджувану проблему з урахуванням широкого інтелектуального та соціокультурного контекстів.

РН8. Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проекти, які дають можливість створити нове цілісне знання та професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми дизайну з врахуванням соціальних, економічних та правових аспектів.

РН9. Складати пропозиції щодо міжнародного наукового співробітництва, а також щодо фінансування наукових досліджень у сфері дизайну.

3. Перелік попередніх та супутніх і наступних навчальних дисциплін

№ з/п	Супутні і наступні навчальні дисципліни
1.	Філософія освіти і науки
2.	Методика та методологія науково-дослідної роботи в галузі культури і мистецтва
3.	Мистецтвознавство в науковій системі гуманітаристики
4.	Підготовка дослідницького проекту та презентація результатів дослідження

4. Очікувані результати навчання

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі **результати навчання**:

Знати:

- сучасні інформаційні технології та цифрові сервіси для наукової діяльності;
- принципи роботи з електронними науковими базами даних (Scopus, WoS, Google Scholar тощо);
- основи цифрової обробки зображень, 3D-сканування та візуалізації;
- правила інформаційної безпеки, зберігання та архівування даних;
- інструменти автоматизованої бібліографії та цитування (Zotero, Mendeley, EndNote);
- можливості використання штучного інтелекту в наукових дослідженнях мистецтва;
- специфіку цифрової репрезентації мистецьких артефактів;
- інструменти створення наукових презентацій, інфографіки та мультимедійних матеріалів.

Вміти:

- здійснювати пошук, фільтрацію, оцінку та систематизацію наукової інформації у цифрових середовищах;
- працювати з електронними репозитаріями та цифровими архівами;
- використовувати програмні засоби для підготовки візуального аналітичного матеріалу;
- застосовувати цифрові інструменти аналізу зображень у дослідженнях мистецтва;
- створювати й підтримувати наукові профілі (ORCID, ResearchGate, Google Scholar);
- використовувати програми керування джерелами та стилями цитування;
- створювати професійні мультимедійні презентації результатів дисертаційного дослідження;
- безпечно й коректно працювати з великими масивами даних та цифровими файлами;
- залучати цифрові інструменти для моделювання мистецьких та реставраційних процесів.

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Назва модулів і тем	Кількість годин			
	усього	лек	практ	срс
1	2	3	4	5
Модуль 1				
Тема 1. Інформаційні технології в сучасній науці: завдання та можливості.	12		4	8
Тема 2. Електронні наукові бази даних та пошукові системи.	12		4	8
Тема 3. Цифрові репозитарії, архіви та бібліотеки.	12		4	8
Тема 4. Програми для організації бібліографії та цитування.	12		4	8
Тема 5. Цифрова обробка зображень у мистецтвознавчих дослідженнях.	12		4	8
Всього за моделем 1	60		40	40
Модуль 2.				
Тема 6. 3D-сканування та моделювання в дослідженнях мистецтва і реставрації.	12		4	8

Тема 7. Штучний інтелект у мистецтвознавстві та культурній спадщині.	12		4	8
Тема 8. Інформаційна безпека та збереження цифрових даних.	12		4	8
Тема 9. Цифрові інструменти для візуалізації наукових результатів.	12		4	8
Тема 10. Підготовка та презентація результатів наукового дослідження.	12		4	8
Всього за моделем 2	60		20	40
Разом	120		40	80

5.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1.		
1.	<p>Тема 1. Інформаційні технології в сучасній науці: завдання та можливості.</p> <p>Аналіз ролі цифрового середовища в сучасних гуманітарних дослідженнях. Огляд інструментів, платформ і тенденцій цифрової трансформації науки [1], [2], [7], [9], [10].</p> <p>Здійснити пошук за ключовими словами своєї дисертаційної теми в Scopus, Google Scholar; створити список з 10 релевантних джерел.</p>	4
2.	<p>Тема 2. Електронні наукові бази даних та пошукові системи.</p> <p>Розглядаються можливості Scopus, Web of Science, Google Scholar, DOAJ; методики пошуку, індексування, цитованості, створення профілів дослідника [1], [2], [7], [8]. Знайти у світових або українських репозитаріях (DSpace) матеріали за тематикою дослідження; підготувати їх бібліографічний опис.</p>	4
3.	<p>Тема 3. Цифрові репозитарії, архіви та бібліотеки.</p> <p>Типологія електронних сховищ, принципи роботи DSpace та інших систем. Репозитарії мистецьких академій, музейні цифрові архіви, їх значення для мистецтвознавства [1], [2], [8], [11].</p> <p>Знайти у світових або українських репозитаріях (DSpace) матеріали за тематикою дослідження; підготувати їх бібліографічний опис.</p>	4

4.	<p>Тема 4. Програми для організації бібліографії та цитування.</p> <p>Огляд Zotero, Mendeley, EndNote: створення бібліотек, групування джерел, автоцитування, інтеграція з текстовими редакторами [2], [4], [5], [6].</p> <p>Створити бібліотеку в Zotero або Mendeley; оформити список літератури в стилі ДСТУ 8302:2015 та APA Style.</p>	4
5.	<p>Тема 5. Цифрова обробка зображень у мистецтвознавчих дослідженнях.</p> <p>Методи сканування, корекції, аналізу зображень.</p> <p>Використання Photoshop, GIMP, спеціалізованих програм для реставраційних досліджень [1], [3].</p> <p>Провести базову корекцію JPEG/RAW-зображення твору мистецтва; підготувати 2 варіанти для наукової публікації.</p>	4
Усього годин за модулем 1		20
Модуль 2.		
6.	<p>Тема 6. 3D-сканування та моделювання в дослідженнях мистецтва і реставрації.</p> <p>Принципи 3D-фотограмметрії, сканування артефактів, створення моделей, реконструкції. Програми: Blender, Meshroom, RealityCapture [1], [2], [8], [10].</p> <p>Створити просту 3D-модель (об'єкта або архітектурного елементу) у Blender/Meshroom.</p>	4
7.	<p>Тема 7. Штучний інтелект у мистецтвознавстві та культурній спадщині.</p> <p>Застосування AI для класифікації зображень, стилістичного аналізу, цифрової реставрації. Етичні питання та можливості машинного навчання [7], [8], [9], [10].</p> <p>Провести автоматичний аналіз зображення (класифікація, виявлення стилю); підготувати висновок про можливості та ризики.</p>	4
8.	<p>Тема 8. Інформаційна безпека та збереження цифрових даних.</p> <p>Принципи захисту наукових матеріалів, резервне копіювання, хмарні сервіси, робота з великими файлами та архівами [1], [2], [11].</p> <p>Створити систему резервного копіювання (локально + хмара); описати ризики втрати наукових матеріалів.</p>	4
9.	<p>Тема 9. Цифрові інструменти для візуалізації наукових результатів.</p> <p>Створення інфографіки, наукових постерів, мультимедійних презентацій. Програми: Canva, PowerPoint, Prezi, Adobe Illustrator [1], [2], [3].</p>	4

	Розробити інфографіку (схему методології або структури дисертації) у Canva/Illustrator.	
10.	Тема 10. Підготовка та презентація результатів наукового дослідження. Структура презентації, принципи візуальної логіки, академічні стандарти, мультимедійний супровід захисту дисертації [1], [2], [3], [6]. Створити презентацію (10–12 слайдів) за матеріалами свого дисертаційного дослідження.	4
Усього годин за модулем 2		20
Разом		40

5.4. Самостійна робота

№ з/п	Найменування робіт (теми)	Кількість годин	Вид контролю
1	Тема 1. Інформаційні технології в сучасній науці: завдання та можливості.	8	поточний
2	Тема 2. Електронні наукові бази даних та пошукові системи.	8	поточний
3	Тема 3. Цифрові репозитарії, архіви та бібліотеки.	8	поточний
4	Тема 4. Програми для організації бібліографії та цитування.	8	поточний
5	Тема 5. Цифрова обробка зображень у мистецтвознавчих дослідженнях.	8	поточний
6	Тема 6. 3D-сканування та моделювання в дослідженнях мистецтва і реставрації.	8	поточний
7	Тема 7. Штучний інтелект у мистецтвознавстві та культурній спадщині.	8	поточний
8	Тема 8. Інформаційна безпека та збереження цифрових даних.	8	поточний
9	Тема 9. Цифрові інструменти для візуалізації наукових результатів.	8	поточний

10	Тема 10. Підготовка та презентація результатів наукового дослідження.	8	поточний
Усього годин		80	Диф. залік

6. Засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: ілюстрація, демонстрація, презентація.

За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, репродуктивно-варіативні, пошукові, творчі, проблемно-пошукові, інтегративні.

За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з ілюстративним матеріалом.

2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).
- Добір додаткового теоретичного та ілюстративного матеріалу.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи діагностики:

методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

методи письмового контролю: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування; реферативно-дослідницька курсова робота.

Методи творчо-пошукового контролю: творчо-пошукове тестування; аналіз варіативності пошукових ескізів; аналіз образно-емоційної складової проектної графіки.

методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

7.Форми поточного та підсумкового контролю

Форми контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Презентація	40 x 2 = 80 балів	
Наукова робота	20 балів	
Всього	100	

8. Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти

Практична робота оцінюється за критеріями:

- якість виконання навчально-практичних робіт (дотримання технологічної послідовності, охайність в роботі);
- продуктивність праці у процесі виконання практичних завдань;
- культура праці у процесі навчання;
- технологічна дисципліна;
- здатність і бажання вносити в процес навчання нове, оригінальне.

Самостійна робота оцінюється за критеріями:

- вміння студентів орієнтуватися в інформаційних потоках;
- працювати з ілюстративними та теоретичними джерелами;
- підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань;
- уміння самостійно обирати способи і засоби виконання роботи;
- здатність самостійно приймати раціональні рішення і нести за них відповідальність;
- якість і повнота виконаної роботи;
- здатність до раціоналізаторства і винахідництва;
- дотримання технологічного процесу при виконанні практичних завдань;
- здійснення ефективного самоконтролю і саморегулювання в навчальній діяльності.

8.1. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів за 100-бальною шкалою (2-й, 3-й семестр)	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного контролю змістових модулів	Максимальні бали за виконані завдання
Тема 1. Інформаційні технології в сучасній науці: завдання та можливості.	<i>10</i>
Тема 2. Електронні наукові бази даних та пошукові системи.	<i>10</i>
Тема 3. Цифрові репозитарії, архіви та бібліотеки.	<i>10</i>
Тема 4. Програми для організації бібліографії та цитування.	<i>10</i>
Тема 5. Цифрова обробка зображень у мистецтвознавчих дослідженнях.	<i>10</i>
Тема 6. 3D-сканування та моделювання в дослідженнях мистецтва і реставрації.	<i>10</i>

Тема 7. Штучний інтелект у мистецтвознавстві та культурній спадщині.	<i>10</i>
Тема 8. Інформаційна безпека та збереження цифрових даних.	<i>10</i>
Тема 9. Цифрові інструменти для візуалізації наукових результатів.	<i>10</i>
Тема 10. Підготовка та презентація результатів наукового дослідження.	<i>10</i>
Разом за дисципліну	<i>100</i>

8.2. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1.Робоча програма навчальної дисципліни «Інформаційні технології в практиці наукових досліджень» для здобувачів вищої освіти за першим освітнім ступенем (освітньо-кваліфікаційним рівнем «Доктор філософії») за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» КДАДПМД ім. М. Бойчука. 2024. 13 с.

2. Слайди, презентації.

3. Проєктор.

4. Демонстраційний дидактичний матеріал.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Дьоміна В. М. Інформаційні технології у наукових дослідженнях: метод. вказівки та завдання для практичних занять і самост. роботи для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії спец. 201 «Агрономія» / В. М. Дьоміна. Харків : ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2019. 167 с.
2. В'юненко О. Б. Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності : навч. посіб. / О. Б. В'юненко. Суми : Сумський нац. аграр. ун-т, 2019. 176 с.
3. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання : навч. посіб. / О. П. Буйницька. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 248 с.
4. Назаровець С. Zotero для початківців = Zotero for beginners : навч. посіб. / С. Назаровець. Київ, 2024. 40 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/383094441_Zotero_dla_pocatkviviv_Zotero_for_beginners (дата звернення: 04.12.2025).
5. Ярковий А. О., Петренко О. Я., Бондаренко В. В. Можливості використання бібліографічного контент-менеджера ZOTERO : навч. посіб. / А. О. Ярковий, О. Я. Петренко, В. В. Бондаренко. Київ : ПІДО НУХТ, 2019. 74 с. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/handle/123456789/36790> (дата звернення: 04.12.2025).
6. Оформлення бібліографічних посилань у наукових роботах : метод. порадник / авт.-уклад. І. Костіна, В. Каленська, О. Олабоді ; ред. Н. Левченко. Київ : Наук.-техн. б-ка Нац. ун-ту харч. технологій, 2017. 31 с. URL: <http://library.nuft.edu.ua/inform/poradnyk.pdf> (дата звернення: 04.12.2025).
7. Burdick A., Drucker J., Lunenfeld P., Presner T., Schnapp J. Digital_Humanities / A. Burdick, J. Drucker, P. Lunenfeld, T. Presner, J. Schnapp. Cambridge, MA ; London : MIT Press, 2012. 152 p.
8. Schreibman S., Siemens R., Unsworth J. (eds.) A New Companion to Digital Humanities / eds. S. Schreibman, R. Siemens, J. Unsworth. Chichester : Wiley-Blackwell, 2016. 592 p.
9. Gold M. K. (ed.) Debates in the Digital Humanities / ed. M. K. Gold. Minneapolis : University of Minnesota Press, 2012. 532 p.
10. Svensson P. Big Digital Humanities : Imagining a Meeting Place for the Humanities and the Digital / P. Svensson. Ann Arbor : University of Michigan Press, 2016. 286 p.
11. Owens T. The Theory and Craft of Digital Preservation / T. Owens. Baltimore : Johns Hopkins University Press, 2018. 240 p.

12. Узгодження робочої програми навчальної дисципліни

Л И С Т

узгодження робочої навчальної програми

з дисципліни Інформаційні технології в практиці наукових досліджень,
(назва навчальної дисципліни)

складеної відповідно до освітньо-професійної програми підготовки докторів філософії за напрямом/спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація,

розробленої

в.о. кафедри мистецтвознавства і мистецької освіти, кандидатом мистецтвознавства Гончар К. Р.

(вказати посади, наукові ступені та/або вчені (почесні) звання авторів, їхні ПІБ)

	Прізвище, ім'я, по батькові завідувача	Підпис	Дата та № протоколу засідання кафедри
Кафедра, за якою закріплена дисципліна – Мистецтвознавства і мистецької освіти (назва кафедри)			
Випускова кафедра – Мистецтвознавства і мистецької освіти (назва кафедри)			

13. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

№ з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата та номер протоколу засідання кафедри	Примітки